

АКТ

лісопатологічного обстеження лісових насаджень Макарівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

24.03.2026

селище Макарів
Київська область

Згідно листа філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» №4853/40.1.9-2026 20.03.2026, згідно п.п. 3, 4, 5, 6 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ № 555 від 27.07.1995, комісією в складі: начальника відділу нагляду, обліку і прогнозу державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Галини ЗАБОЛОТНЬОЇ, інженера ОЗЛ філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Максима МІСЮНИ, лісничого Ніжиловицького лісництва Юрія ЄФРЕМЕНКОВА проведене лісопатологічне обстеження насаджень Макарівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік.

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, які за санітарним станом потребують проведення вибіркової санітарної рубки (далі ВСР), наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2015 року.

Обстежено наступні ділянки лісу:

Ніжиловицьке лісництво

Категорія захисності – Експлуатаційні ліси

Кв.34, вид.13, площа 9.3 га., склад 10СЗ+ДЗ, вік 81 рік, середня висота – 28 м., середній діаметр - 32 см., бонітет – 1А, повнота 0.55, потребує ВСР – на ділянці площею 2.3 га з інтенсивністю 25 м³/га;

Кв.34, вид.14, площа 0.8 га., склад 10СЗ, вік 66 років, середня висота – 24 ., середній діаметр - 26 см., бонітет – 1, повнота 0.80, потребує ВСР - на всій площі виділу 0.8 га з інтенсивністю 20 м³/га;

Кв.34, вид.15, площа 4.2 га., склад 10СЗ, вік 58 років, середня висота – 24 м., середній діаметр - 26 см., бонітет – 1А, повнота 0.60, потребує ВСР - на всій площі виділу 4.2 га з інтенсивністю 20 м³/га;

Кв.42, вид.15, площа 1.0 га., склад 10СЗ, вік 66 років, середня висота – 29 м., середній діаметр - 32 см., бонітет – 1Б, повнота 0.60, потребує ВСР - на всій площі виділу 1.0 га з інтенсивністю 20 м³/га;

Кв.46, вид.12, площа 1.9 га., склад 7СЗЗДЗ, вік 73 роки, середня висота – 27 м., середній діаметр - 36 см., бонітет – 1А, повнота 0.70, потребує ВСР - на всій площі виділу 1.9 га з інтенсивністю 15 м³/га;

Кв.60, вид.53, площа 2.8 га., склад 10СЗК, вік 56 років, середня висота – 24 м., середній діаметр - 22 см., бонітет – 1А, повнота 0.90, потребує ВСР - на всій площі виділу 2.8 га з інтенсивністю 15 м³/га;

Кв.61, вид.14, площа 7.0 га., склад 10СЗ, вік 81 рік, середня висота – 28 м., середній діаметр - 32 см., бонітет – 1А, повнота 0.65, потребує ВСР - на всій площі виділу 7.0 га з інтенсивністю 10 м³/га;

Кв.61, вид.18, площа 0.6 га., склад 10СЗ+БП, вік 71 рік, середня висота – 28 м., середній діаметр - 32 см., бонітет – 1А, повнота 0.60, потребує ВСП - на всій площі виділу 0.6 га з інтенсивністю 55 м³/га;

Кв.61, вид.27, площа 0.6 га., склад 9СЗ1БП, вік 70 років, середня висота – 28 м., середній діаметр - 36 см., бонітет – 1А, повнота 0.60, потребує ВСП - на всій площі виділу 0.6 га з інтенсивністю 15 м³/га;

Кв.62, вид.15, площа 8.9 га., склад 10СЗ, вік 81 рік, середня висота – 28 м., середній діаметр - 36 см., бонітет – 1А, повнота 0.60, потребує ВСП – на ділянці площею 3.0 га з інтенсивністю 5 м³/га;

Кв.67, вид.7, площа 1.9 га., склад 10СЗ, вік 90 років, середня висота – 28 м., середній діаметр - 23 см., бонітет – 1, повнота 0.70, потребує ВСП - на всій площі виділу 1.9 га з інтенсивністю 20 м³/га;

Кв.67, вид.8, площа 2.0 га., склад 10СЗ+ДЗ, вік 85 років, середня висота – 27 м., середній діаметр - 36 см., бонітет – 1, повнота 0.70, потребує ВСП - на всій площі виділу 2.0 га з інтенсивністю 15 м³/га;

Кв.73, вид.21, площа 0.5 га., склад 10СЗ, вік 81 рік, середня висота – 29 м., середній діаметр - 40 см., бонітет – 1А, повнота 0.60, потребує ВСП - на всій площі виділу 0.5 га з інтенсивністю 20 м³/га;

Кв.73, вид.25, площа 3.2 га., склад 10СЗ, вік 65 років, середня висота – 28 м., середній діаметр - 32 см., бонітет – 1Б, повнота 0.70, потребує ВСП - на всій площі виділу 3.2 га з інтенсивністю 5 м³/га;

Кв.77, вид.18, площа 1.9 га., склад 10СЗ+БП, вік 70 років, середня висота – 26 м., середній діаметр – 30 м., бонітет – 1А, повнота 0.55, потребує ВСП - на всій площі виділу 1.9 га з інтенсивністю 35 м³/га;

Кв.78, вид.31, площа 2.4 га., склад 10СЗ+БП+ОС, вік 61 рік, середня висота – 26 м., середній діаметр – 26 м., бонітет – 1А, повнота 0.70, потребує ВСП – на ділянці площею 1.5 га з інтенсивністю 10 м³/га;

Кв.78, вид.37, площа 0.7 га., склад 10СЗК+БП, вік 65 років, середня висота – 26 м., середній діаметр – 30 м., бонітет – 1А, повнота 0.55, потребує ВСП - на всій площі виділу 0.7 га з інтенсивністю 10 м³/га;

Кв.80, вид.7, площа 7.9 га., склад 9СЗК1БП, вік 60 років, середня висота – 24 м., середній діаметр – 24 м., бонітет – 1А, повнота 0.80, потребує ВСП – на ділянці площею 1.1 га з інтенсивністю 15 м³/га;

Категорія захисності – Захисні ліси

Кв.78, вид.15, площа 1.7 га., склад 10СЗ, вік 62 роки, середня висота – 26 м., середній діаметр – 30 м., бонітет – 1А, повнота 0.70, потребує ВСП - на всій площі виділу 1.7 га з інтенсивністю 10 м³/га;

Кв.78, вид.16, площа 2.1 га., склад 10СЗ+БП, вік 67 років, середня висота – 27 м., середній діаметр – 28 м., бонітет – 1А, повнота 0.65, потребує ВСП – на ділянці площею 1.9 га з інтенсивністю 5 м³/га;

Кв.78, вид.17, площа 0.2 га., склад 5СЗ(56)5СЗ(70), вік 56 років, середня висота – 24 м., середній діаметр – 24 м., бонітет – 1А, повнота 0.60, потребує ВСП - на всій площі виділу 0.2 га з інтенсивністю 40 м³/га;

Кв.78, вид.22, площа 2.5 га., склад 10СЗК, вік 56 років, середня висота – 24 м., середній діаметр – 24 м., бонітет – 1А, повнота 0.60, потребує ВСП - на всій площі виділу 2.5 га з інтенсивністю 15 м³/га;

Кв.78, вид.24, площа 2.2 га., склад 10СЗ+ДЗ+БП, вік 66 років, середня висота – 27 м., середній діаметр – 28 м., бонітет – 1А, повнота 0.60, потребує ВСР – на ділянці площею 1.6 га з інтенсивністю 10 м³/га;

При обстеженні насаджень виявлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*), в нижній частині стовбура на обкорованих деревах в районі товстої кори наявні звивисті повздовжні маточні та личинкові ходи великого соснового лубоїда (*Tomicus piniperda*). Також на повалених деревах в верхній частині стовбура в районі тонкої кори виявлено поперечні дугоподібні ходи малого соснового лубоїда (*Tomicus minor*). Під проекціями крон на підстилці знайдено від 6 до 10 шт/м² свіжих пошкоджених пагонів, що свідчить про високу чисельність популяції даних шкідників.

У кварталі 60 виділі 53, кварталі 78 виділі 22, кварталі 78 виділі 37, кварталі 80 виділі 7 діють осередки кореневої губки (КГ) (*Heterobasidion annosum*), там спостерігається дифузний характер всихання. Характерною візуальною ознакою є наявність поодиноких або куртинних повалених дерев та дерев з помітним нахилом від вертикальної осі внаслідок ураження грибом кореневої системи та викликаючи корозійно-деструктивний тип гнилі (строкату ситову). Зовнішні ознаки ураження, де активно проходить розвиток КГ проявляються в зменшенні річного приросту, ажурності крон, укороченні хвої, хвоя набуває блідо-зелений відтінок, легко осипається, пізніше жовтіє, буріє, передчасно обпадає. В подальшому насадження заселилось стовбуровими шкідниками (великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою, стовбуровим сосновим смолюхом, малим рогахвостом).

У дуба звичайного (*Quercus robur* L.), який є в складі насаджень виявлено ознаки заселення або відпрацювання такими вторинними шкідниками, як златка дубова бронзова (*Chrysobothris affinis* F), зелена вузькотіла (*Agrilus viridis* L), вузькотіла (*Agrilus angustulus*) та дубовий заболонник (*Scolytus intricatus* Ratz) про це свідчать личинкові та маточні ходи, які помітні на поверхні деревини та під корою, завдовжки від 1 до 3 сантиметрів. Також на деревах є велика кількість льотних отворів даних шкідників. Крім того, зустрічалось ураження стовбурів несправжнім дубовим трутовиком (*Fomitiporia robusta*), що підтверджується наявністю плодових тіл дереворуйнівного гриба.

У дерев берези повислої (*Betula pendula* Roth.), яка є в складі насаджень спостерігається всихання окремих гілок і суховерхість, що часто поширюється на всю крону та призводить до всихання дерева, викликане ураженням бактеріальною водянюкою. Крім того виявлені такі поширені для берези патології, як ураження стовбурів березовою губкою (*Fomitopsis betulina*) викликають деструктивну ядрово-заболонну гниль та спражнім трутовиком (*Fomes fomentarius*), що спричиняє розвиток білої мармурової ядрово-заболонної гнилі.

В даних насадженнях має місце нахил стовбурів більше ніж 30 градусів від вертикальної осі, дерев, які зависли на поруч ростучі дерева внаслідок шквальних поривів вітру в попередні роки, та дерев природного відпаду.

Повнота насаджень в межах обстежених ділянок нерівномірна.

Висновок:

Для покращення санітарного стану насаджень Макарівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», рекомендовано провести захід з поліпшення санітарного стану лісів - вибірково санітарну рубку (ВСР) з

інтенсивністю 5-55 м³/га відповідно до матеріалів відводів у вищезазначених насадженнях на площі **45.2 гектарів**.

З них за причинами призначення:

- внаслідок пошкодження стовбуровими шкідниками – **37.8 га**,
- ураження кореневою губкою (КГ) - **7.4 га**.

Рекомендації:

Рекомендовані ВСП провести у 2026 році згідно пунктів 2,5,6,7,9,10,13,14,16,19,23,26 Правил та з урахуванням всіх вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

Лісокористувачу підприємства створити посилений моніторинг за станом лісових насаджень.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому.

За станом суміжних насаджень і рештою виділів з візуальними ознаками погіршення лісопатологічної ситуації в деревостанах вести посилений нагляд.

Осередків карантинних, а також хвое- та листогризувачих шкідників та хвороб дерев не виявлено. Рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

Підписи:

Галина ЗАБОЛОТНЯ

Максим МІСЮНА

Юрій ЄФРЕМЕНКОВ